

รายงานผลการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติงานวิจัย ดูงาน ประชุมและสัมมนา ณ ต่างประเทศ ของข้าราชการกรมอนามัย (One - Page Report)

ชื่อ-สกุล 1. นางปิยะดา ประเสริฐสม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักทันตสาธารณสุข

2. นางสาวรวงคณา เวชวิธีย์ ตำแหน่ง ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ

หน่วยงาน สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย

ชื่อการประชุม สัมมนา The 10th Asian Chief Dental Officers' Meeting 2018 (10th ACDOM 2018)

ระหว่างวันที่ 29-31 สิงหาคม 2561 แหล่งงบประมาณ กรมอนามัย

สถานที่ Hotel Yak & Yeti , เมืองกาฐมาณฑุ เนปาล

วัตถุประสงค์

- เพื่อแลกเปลี่ยน ความรู้ ประสบการณ์ นโยบายและยุทธศาสตร์ ในการดำเนินงานด้านทันตสุขภาพ
- เพื่อแสวงหาความร่วมมือ เพื่อพัฒนางานด้านทันตสาธารณสุขของประเทศในภูมิภาคเอเชีย

ผลการประชุมและสัมมนา ณ ต่างประเทศ (และเปรียบเทียบกับประเทศไทยเป็นอย่างไร)

1. การประชุมนี้ เป็นการประชุมต่อเนื่องประจำปี เป็นครั้งที่ 10 ของบุคลากรด้านทันตสาธารณสุข ระดับสูง (Chief Dental Officer) มีผู้เข้าร่วมประชุมรวมประมาณ 30 คน เป็นผู้แทนจาก 17 ประเทศ ในแถบเอเชีย ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น บรูไน เนปาล บังกลาเทศ ภูฏาน ศรีลังกา มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย เมียนมาร์ ลาว เวียดนาม กัมพูชา ฮองกง และ ไทย รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญจากองค์การอนามัยโลก(WHO) นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิสเซอร์แลนด์

2. การประชุมเป็นการนำเสนอความก้าวหน้าในการดำเนินงานทันตสุขภาพภาพรวมของแต่ละประเทศ โดยสังเขป โดยครั้งนี้ประเด็นหลัก เน้นไปที่เรื่องการดูแลและให้บริการในกลุ่มเฉพาะ(special care dentistry) ซึ่งเนื้อหา จะเกี่ยวกับ สถานการณ์ปัญหา นโยบาย/โครงการที่เกี่ยวข้อง การให้บริการและการเข้าถึงบริการในกลุ่มเฉพาะ(special care dentistry, SCD) และทิศทางอนาคต

3. สาระสำคัญจากการประชุม ดังนี้

- บางประเทศมีการจัดระบบบริการชัดเจน โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและผู้สูงอายุที่พิการ/ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ การให้บริการ มีทั้งในสถานพยาบาล ที่ให้บริการแนะนำการดูแล ตรวจคัดกรอง รักษา ฟันฟู และส่งต่อในรายที่ต้องการการดูแลรักษาที่มีความซับซ้อน ไปยังสถาบันเฉพาะทาง ซึ่งอาจเป็น โรงพยาบาลขนาดใหญ่ หรือ โรงเรียนทันตแพทย์ ในมหาวิทยาลัย รวมทั้งมีโครงการเฉพาะกลุ่ม ที่เป็นเชิงรุก เช่น การดำเนินการในโรงเรียน สำหรับผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย การเรียนรู้ สถานสงเคราะห์ เป็นต้น

- ประเด็นท้าทายในการดำเนินงาน ส่วนใหญ่ คือ ภาวะโรคที่มีความชุกและความรุนแรงสูง เนื่องจากขาด การดูแลที่เหมาะสม ปัญหาขาดผู้ให้บริการที่มีความรู้ความชำนาญ งบประมาณ ความตระหนักของทั้งบุคลากร และประชาชน สังคมที่เกี่ยวข้อง

- แนวโน้มประชากรกลุ่มที่ต้องการ SCD เพิ่มขึ้น รวมทั้งประเทศไทย คือกลุ่มประชากรผู้สูงอายุ ซึ่งไทยได้มี นโยบาย Long term care ในการดูแลผู้สูงอายุที่ต้องการการพึ่งพิง ซึ่งจะคล้ายคลึงกับบางประเทศ เช่น ญี่ปุ่น สิงคโปร์ มาเลเซีย ไต้หวัน ที่มีการจัดระบบให้เกิดการดูแลในชุมชน มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและหลักสูตร การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ในบางประเทศ เช่น ฮองกง มีการพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และ เอกชนในการให้บริการด้วย

ประโยชน์จากการไปศึกษา ฝึกอบรม ประชุม สัมมนา และดูงาน (ทั้งส่วนวิชาการและการบริหารจัดการ)

เนื่องจากการประชุมนี้ เป็นการประชุมผู้แทนระดับสูงของงานทันตสาธารณสุขแต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชีย ทำให้เห็นข้อมูลภาพรวม และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการทำงานในเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ซึ่งบางประเทศมีมาตรการที่น่าสนใจ ในการนำมาพัฒนาต่อ เช่น การทำงานร่วมกับเครือข่ายภาคประชาชน NGOs นอกจากนี้ยังมีการประชุมกลุ่มเพื่อระดมความคิด ในการหาแนวทางการขับเคลื่อน สนับสนุน กันและกัน โดยอิงทิศทางของ WHO ในอนาคต

ข้อเสนอเชิงนโยบายหรือการดำเนินการต่อกรมอนามัย/กระทรวงสาธารณสุข

กรมอนามัยเน้นการทำงานในเชิงสร้างเสริม ป้องกัน ซึ่งการดำเนินงานจะครอบคลุมทุกกลุ่มอายุ รวมทั้งกลุ่มเฉพาะที่ระบบการดูแลด้านสุขภาพช่องปากส่วนหนึ่ง จะอิงไปกับกลุ่มผู้สูงอายุในระบบ Long term care แม้จะมีการพัฒนาอาสาสมัครภาคประชาชนขึ้นมาดูแล แต่ยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะเรื่องช่องปาก จำเป็นต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้ พัฒนาสมรรถนะของภาคประชาชน ครอบคลุม บุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแสวงหาความร่วมมือจากภาคเอกชน และชุมชน ที่มีศักยภาพ ร่วมสนับสนุนด้วย

ลงนาม.....ผู้จัดทำ
(นางปิยะดา ประเสริฐสม)

.....ผู้จัดทำ
(นางสาวรวงคนา เวชวิธี)

วันที่ 27 กันยายน 2561

Report of attending Asian Chief Dental Officers' Meeting, 10th ACDOM 2018

Theme : Special Care Dentistry

Name ..... 1. Dr.Piyada Prasertsom ..... Position: ..... Director .....

..... 2. Dr.Warangkana Vejvithee ..... Position: ..... Dentist, Expert level .....

Institution: ..... Dental Health Bureau .....

Duration: ..... 29th-31st August 2018 Place: ..... Kathmandu, Nepal .....

Objectives:

- To improve knowledge, expertise and to share experiences, best practices, strategies and policies for population oral health .....
- To strengthen collaboration and networking on improving oral health with in Asian countries .....

Results of the meeting: (including comparison with Thailand)

1. This year marks the 10th annual meeting of Asian Chief Dental Officers(ACDOM). Participants comprised of Chief Dental Officers(CDO) /experts on oral health from 17 countries, i.e. Nepal , Bangladesh, Sri Lanka, China, Hong Kong PDR, Japan, Bhutan, Brunei, Indonesia, Cambodia, Lao PDR, Malaysia, Myanmar, the Philippines, Singapore, Vietnam and Thailand. In addition, the meeting invited WHO representative from Geneva to get support and recognition in the futures.

2. The program comprised of brief country updates from CDOs/experts from member countries. All country presentations were based on the theme : **Special Care Dentistry**, with topic focused on situation of disability, health care policy/programs on special care dentistry , oral health care system, the access for special groups and future direction.

3. This meeting highlighted as following :

- In some countries, oral health care system for special groups have improved considerably, mainly in dependent children and the elderly. SCD patients can receive dental screening, health education, preventive and curative in hospitals and health care centers. However, there are special projects such as project at intellectual learning disabilities or autism schools, institutions or residential homes. Those who require complex dental treatment are referred to Dental Specialist in big /specialty/tertiary care hospitals or dental schools.

- Issues and challenges found were related to the high disease burden and poor oral health status, lack of manpower, facilities, financial support, awareness among the health professionals and the public.

- Many countries and also Thailand are facing the challenges of population aging. Since 2016, Thailand was launched Long Term Care Policy to provide outreach health care service including dental care service to the dependent/frail older people residing at homes in communities. The policy is similar to those of Japan, Singapore, Malaysia, Taiwan and Hong Kong that the government engages the NGOs and private dentists in a partnership to provide the services. Besides, training dental professionals in providing special care dentistry are huge need and developing dental curriculums in dental schools are crucial.

Advantages of attending the meeting:

Due to the meeting of chief dental officer/oral health experts from each of Asian countries, the information sharing were the whole picture of policies ,strategies and activities. We got new knowledge and knew management approach and the role of the government, private sectors, NGOs towards the disabled people in many countries. In addition, it provided an opportunity to participate in group discussion among the delegates from each country on moving and supporting to achieve healthy oral health based on the direction of WHO in the future.

Suggestion and recommendation to DoH and MoPH:

In Thailand, the need of special care dentistry is increasing, due to aging society. It might become an economic and social burden, if we do not have an effective approach and systematic management. Department of Health as a pastoral care organization for all age groups and environmental health should be integrated with relevant agencies, in public and private sectors such as the Ministry of Social Development and Human Security, Department of Education, NGOs etc to promote health literacy in disabled people and their families by driving forward the concept of Community-based Integrated Care System. This will benefit the development of oral healthcare system in special group in the country.

Signature..... Piyada Paantson. ..... Reporter
Date ..... 5 Oct. 2018. .....

W. Wanyu